

SWEDSECS DISCIPLINNÄMND

BESLUT 2019-06-04
2019:19SwedSec Licensiering AB
Licenshavaren**BESLUT**

Disciplinnämnden meddelar licenshavaren en varning.

SKÄLBakgrund

Licenshavaren var vid tiden för de aktuella händelserna anställd som investeringsrådgivare hos ett anslutet företag och innehavare av aktiv licens hos SwedSec Licensiering AB ("SwedSec"). Hans licens är numera vilande.

Företaget har anmält att licenshavaren har brutit mot bl.a. sin skyldighet att anmäla bisysslor, att han haft privata förbindelser med en kund som han varit kundansvarig för och att han tagit emot förmåner och gåvor av kunden.

Med hänvisning till företagets anmälan har SwedSecs disciplinutskott begärt att disciplinnämnden meddelar licenshavaren en varning.

Företaget har anfört i huvudsak följande:

Ärendet uppmärksammades i samband med hantering av ett klagomål under hösten 2018 från en kund som licenshavaren var kundansvarig för. Klagomålet rörde hanteringen av en försäljning av aktier i en kapitalförsäkring och innehöll även en del annan information gällande kunden och dennes och licenshavarens privata förbindelser och åtaganden. De privata förbindelserna bestod bl.a. av att licenshavaren varit engagerad i två bostadsrättsföreningsprojekt där han tillsammans med kunden varit delägare. Licenshavaren anmälde dessa två projekt till företaget som bisyssla när han tillträdde sin anställning och fick bisysslan godkänd. Han har emellertid inte uppgett att uppdragen innefattade en affärsförbindelse med en kund och att det därmed kunde föreligga en intressekonflikt. Därtill har licenshavaren varit styrelsemedlem i två stiftelser som kunden bildat och registrerat. Licenshavaren har inte anmält och fått stiftelseuppdragen godkända av företaget. Den

anmälan om bisysslor som licenshavaren lämnade till företagets compliance-avdelning och relaterad korrespondens motsvarar inte den anmälan om bisysslor som licenshavaren gett in till SwedSec. Enligt licenshavarens egna uppgifter tillträdde han stiftelseuppdragen i slutet av 2017 och han har i den ena stiftelsen varit behjälplig med att ta fram placeringsreglementen för en institutionell kund, vilket skulle kunna innefatta en sammanblandning med hans roll som investeringsrådgivare i företaget. Genom sin underlåtenhet att anmäla sina bisysslor har han fråntagit företaget möjligheten att avgöra om det fanns risk för intressekonflikter. I början av 2018 realiserades en intressekonflikt genom ett krav som restes mot kunden i ett av de bostadsrättsföreningsprojekt som licenshavaren var engagerad i. Det uppstod ett krav gentemot kunden om 27 500 000 kr i dennes egenskap av borgensman. För att täcka skulden hjälpte licenshavaren kunden att likvidera aktieposter i en kapitalförsäkring och hanterade en fastighetskredit för kunden, där en av kundens fastigheter pantsattes. Aktietransaktionerna genomfördes och lånet upptogs hos företaget. Licenshavaren agerade därvid som rådgivare till kunden, trots att han var privat engagerad i det bostadsrättsprojekt som kraven avsåg. Licenshavaren borde, om inte tidigare, senast i samband med kravet mot kunden, ha informerat sin chef och av sagt sig kundrelationen.

Licenshavaren har inte varit transparent gentemot företaget rörande sitt förhållande till kunden. Därigenom har företaget inte haft möjlighet att identifiera, åtgärda eller motverka potentiella intressekonflikter. Att en anställd efterlever de krav på information och transparens som ställs är av avgörande betydelse för att företagets compliance-funktion över huvud taget ska kunna fungera. Den anställde har en aktivitetsplikt av innebörd att verka för att inte hamna i situationer där misstanke om intressekonflikt kan uppstå. Vid minsta tveksamhet ska den anställde informera sin chef. Licenshavaren har inte levt upp till den skyldigheten.

Den dokumentation avseende rådgivning som är upprättad avseende aktietransaktionerna är bristfällig och följer inte företagets interna regler. Kundens uppdrag är dokumenterade i ett handskrivet brev som upprättats av licenshavaren i samband med att han besökt kunden i dennes hem. Licenshavaren har inte bevarat originalet utan endast en kopia. Enligt företagets regler ska uppdrag som tas emot utanför kontoret dokumenteras skriftligt och bekräftas på bandad telefon. Att licenshavaren endast dokumenterat affärsuppgörelsen i form av en handskriven undertecknad kopia, som är i så pass dåligt skick att dess innehåll knappt kan utläsas, har inneburit att dokumentationens trovärdighet har ifrågasatts, inte bara av företaget utan även av kunden vilket denne påtalat i sitt klagomål.

Vidare framgår det av kundens klagomål att licenshavaren vid flera tillfällen lånat kundens lägenhet utomlands. Som ersättning för detta har licenshavaren hjälpt kunden att frakta hem privata ägodelar, vilka licenshavaren därefter och fortfarande förvarar i sitt garage. Oavsett om förmånerna varit otillbörliga så står hans agerande i direkt strid med företagets interna regler.

Slutligen framgår det av kundens klagomål att en transaktion mellan denne och licenshavaren skett via licenshavarens systems konto i fråga om ett belopp avseende dels byggande av en hemsida till en av de stiftelser som kunden upprättat och som licenshavaren hade uppdrag i, dels en födelsedagsgåva från kunden till licenshavarens dotter, dels utlägg som licenshavaren gjort för reparation av kundens bil. Av licenshavarens redogörelse till företaget framgår att transaktionen gjordes via systemen för att både kunden och licenshavaren inte ansåg det lämpligt att transferera pengar mellan kund och rådgivare. Det är högst omdömeslöst av licenshavaren att, trots att han insåg att en transferering mellan honom i egenskap av rådgivare och kunden var oacceptabel, genomföra transaktionen via tredje part. Enligt företagets regler för identifiering av misstänkta mutor och korruption är det aldrig acceptabelt att godta gåvor i form av pengar. Det är inte heller tillåtet att, utan närmaste chefs godkännande, motta resor eller arrangemang kring inkvartering av utomstående. Licenshavarens agerande står i direkt strid med företagets etikpolicy och riktlinjer för identifiering och bekämpning av misstänkta mutor och korruption. Hans avsaknad av respekt för regelverket talar för att hans agerande ska betraktas som särskilt allvarligt. – Licenshavaren har valt att säga upp sin anställning hos företaget.

Licenshavaren har bestritt att han har gjort sig skyldig till någon regelöverträdelse. Han har via sitt ombud anfört i huvudsak följande:

Han har arbetat i finansbranschen med bl.a. investeringsrådgivning sedan mitten av 1990-talet utan att det har riktats någon kritik mot hans sätt att utföra arbetet eller att efterleva vid var tid gällande regelverk. För honom har det varit viktigt att uppträda korrekt i förhållande till kunder och arbetsgivare och att agera i enlighet med regelverken. Även i sin tjänst hos företaget har han varit noggrann i allt. Han har aldrig haft för avsikt att åsidosätta någon kunds eller företagets intresse eller medvetet överträda SwedSecs regelverk.

Den i ärendet aktuella kunden blev kund i företaget genom honom i slutet av 2016. Företaget kände till att kunden sedan flera år tillbaka var vän till honom och hans familj. Företaget hade dessförinnan vid ett flertal tillfällen framfört att det vore önskvärt att kunden blev kund i företaget med anledning av dennes ekonomiska förhållanden och de tjänster företaget kunde bistå med. Eftersom ingen tog upp frågan om kunden skulle tilldelas en annan ekonomisk rådgivare, uppfattade han det som att företaget ville och ansåg att han skulle vara kundansvarig. Hade företaget framfört förslag om annan rådgivare hade han genast hörsammat detta.

Under 2014 blev han engagerad i ett projekt om byggnation av flera bostadsrätter. När han 2015 anställdes av företaget informerade han företaget om projektet. Vid den tiden hade detta inte utvecklats på det sätt som han förväntat sig, och han hade därför för avsikt att avveckla sitt engagemang, vilket han också informerade sin chef om. Företaget godkände sidoverksamheten som bisyssla. I projektet var även kunden involverad som investerare och borgensman. Företaget hade kännedom om detta. I september 2016 avyttrade han sin andel i projektet. Han har sedan dess inte haft något engagemang eller intresse i byggprojektet. – I

början av 2018 krävde den bank som kunden lämnat ett borgensåtagande till att denne skulle infria åtagandet. För att kunna göra det tvingades kunden bl.a. avyttra aktier i sin kapitalförsäkring. Det har aldrig uppstått motstridiga intressen mellan honom i rollen som ekonomisk rådgivare och kunden.

Han har varit styrelseledamot i två stiftelser som kunden bildat. Dessa uppdrag har han rapporterat till närmaste chef, som haft full kännedom om uppdragen. Därutöver har han årligen anmält sina bisysslor. Styrelseuppdragen i stiftelserna har han anmält till compliance-funktionen. Bisysslorna har godkänts, vilket framgår av e-postmeddelande från compliance officer, som skickades ungefär fem månader efter hans anmälan. Det kan inte tolkas på annat sätt än att hans bisysslor var godkända. Att företaget under våren 2017 ändrat sina interna riktlinjer för anmälningar av bisysslor ändrar inte detta. Han har till SwedSec gett in sin anmälan om bisysslor. Det underlag som företaget hänvisar till motsvarar inte det som han översänt i sin anmälan till företaget. Han bestrider sålunda påståendet om att han inte skulle ha anmält sina styrelseuppdrag i stiftelserna. Stiftelserna har dessutom haft namn med tydlig igenkänningsfaktor till kunden, varför det inte kan ha förelegat någon tvekan för företaget om att de styrelseuppdrag han innehaft och anmält har varit för stiftelser som kunden bedrivit. I företagets strävan att få in kunden som kund fick denne en artikel i företagets tidning. I artikeln berättar kunden bl.a. om att denne startat två stiftelser och att kunden får utmärkt hjälp av licenshavaren som vän och rådgivare. Stiftelserna var inte kunder i företaget. Hans uppdrag i stiftelserna har i huvudsak varit att utse personer som skulle få bidrag av stiftelserna, vilket klart skiljer sig från de arbetsuppgifter han haft hos företaget. Det stämmer att han upprättat placeringsreglementen för stiftelserna, men dessa har varit av enklare karaktär. Det är stiftelsernas bank som sedan placerat medlen. I hans arbete hos företaget har han inte upprättat reglementen, utan placerat pengar utifrån redan upprättade reglementen. Rollerna skiljer sig åt i väsentlig mån och det bestrids att hans uppdrag i stiftelserna kunnat riskera att sammanblandas med hans roll i företaget. Det har inte heller förelegat någon risk för intressekonflikt. I september 2018 begärde han utträde ur stiftelserna och utträdet bekräftades samma månad. Han har aldrig haft något egenintresse i stiftelserna.

Det bestrids att han inte varit transparent gentemot företaget rörande sitt förhållande till kunden. Företaget har känt till relationen och kunnat fortlöpande ta ställning till eventuella intressekonflikter. Han har under hela sin anställning i företaget varit öppen med allt. Den bekantskap han och kunden haft privat har aldrig på ett otillbörligt sätt påverkat deras affärsrelation. Kunden har inte drabbats av ekonomisk skada hänförlig till hans uppdrag i företaget. Kundens missnöje är helt oberoende av hans agerande som ekonomisk rådgivare.

Skriftlig dokumentation kring uppdraget har upprättats och signerats av kunden. Den skriftliga dokumentationen utanför företagets lokaler har sålunda skett i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter. Det finns även en undertecknad uttagsbegäran gällande kapitalförsäkringen i original som förvaras hos företaget. Därtill har han genom inspelat telefonsamtal med kunden fått bekräftat överföringen av medlen avseende de avyttrade aktierna från kapitalförsäkringen till den bank som kunden skulle infria sitt borgensåtagande

till. Eftersom kapitalförsäkringsbeloppet inte räckte till täckande av kravet fick han även skriftligt uppdrag att belåna en av kundens fastigheter. Uppdraget har föregåtts av skriftlig dokumentation. Krav på bandinspelning för företagande av pantförskrivning finns inte. Vidare har han löpande försett kunden med kontoutdrag, både före och efter den aktuella transaktionen. – Sammantaget har han haft uppdrag från kunden att vidta försäljning av aktier ur kundens kapitalförsäkring och belåna en av kundens fastigheter. Till uppdragen har upprättats skriftlig dokumentation och bandupptagning vid överföring av medel för uppfyllande av borgensåtagandet. Utifrån dokumentationen går det att få en god överblick över uppdraget och hur det har utförts. Den bristande dokumentation som kan ha förelegat, utgörs av att bandupptagning för uppdraget avseende avyttring av aktier ur kapitalförsäkringen inte skett. Sett till att uppdraget i övrigt är väldokumenterat måste denna brist anses vara en engångsföreteelse som varit ringa. Detta har snarast att göra med ett förbiseende och det är något som han beklagar.

Innan han anställdes i företaget, och vid ett par tillfällen därefter, har han fått låna kundens sommarhus utomlands och kunden har lånat hans semesterhus. Detta har inte varit en ny företeelse och kan därför inte betraktas som en muta eller liknande då det inte tillkommit i syfte att från kundens sida försöka skapa eller erhålla personlig fördel hos företaget. Att han fraktat hem kundens ägodelar från sommarhuset har varit en vänskaplig gest. Det har aldrig varit tal om att åtagandet varit ett villkor för nyttjandet av sommarhuset. Det är korrekt att kundens tillhörigheter fortfarande finns hos honom, men det beror på att kunden inte velat hämta dem. För det fall SwedSec skulle ifrågasätta agerandet från hans sida, är det i vart fall inte fråga om en överträdelse som kan ligga till grund för disciplinpåföljd.

Den penningtransaktion som förekommit mellan honom och kunden har inte varit en gåva eller förmån till honom och inte heller en muta. Beloppen som kunden erlagt till honom har avsett utlägg som han haft för kundens räkning i privata sammanhang och en traditionsenlig födelsedagspresent till hans dotter från kunden om 500 kr, som förekommit även innan kunden blev kund hos företaget. Vidare har transaktionen skett på initiativ från kunden och verifierats enligt företagets rutiner. För det fall SwedSec skulle ifrågasätta agerandet, att han på uppdrag av kunden fört över pengarna från kundens konto till sin systers konto, har detta varit en engångsföreteelse som är att bedöma som ringa.

Han förstår och har tagit till sig av den kritik som framförts och inser att han inte borde varit kundansvarig för den aktuella kunden. Han vill dock understryka att han genomgående har försökt att hantera relationen med kunden så affärsmässigt och riktigt som möjligt och att han levde i tron att han agerade i enlighet med företagets och kundens önskemål. Han har eftersträvat att sköta klientrelationen samt följa och respektera de regler som finns på marknaden. Med beaktande av det han anfört föreligger det särskilda omständigheter som gör att en återkallelse av licensen framstår som en alltför ingripande åtgärd.

Överväganden

Ingen av parterna har begärt muntlig förhandling. Disciplinnämnden har tagit del av handlingarna i ärendet.

Disciplinnämnden gör följande bedömning.

I fråga om projekten rörande bostadsrättsföreningarna är det ostridigt att licenshavaren fick denna bisyssla godkänd av företaget i samband med att han anställdes. Hans uppgift att han avyttrat sin andel i projektet i tiden innan kunden blev kund i företaget är obestridd.

Uppgiften får därför godtas och det har då inte funnits skäl för licenshavaren att – från perspektivet intressekonflikt – anmäla att projekten hade involverat en affärsrelation till kunden. Han kan alltså inte anses ha överträtt regelverket i detta avseende.

Styrelseuppdragen i de två stiftelser som kunden bildat samt det förhållandet att licenshavaren i en av dem dessutom varit behjälplig med att ta fram placeringsreglemente har han enligt företaget inte anmält och fått godkänt i enlighet med företagets regler. Av dessa framgår att en anställd ska lämna in en förteckning över bisysslor och externa uppdrag till compliance-avdelningen och att bisysslor som riskerar att konkurrera med företagets verksamhet eller skapa intressekonflikter alltid kräver förhandsgodkännande. I ärendet har såväl licenshavaren som företaget gett in kopia av den förteckning som licenshavaren lämnat till compliance-avdelningen. Förteckningarnas innehåll skiljer sig åt i fråga om information om stiftelserna; i den av företaget ingivna förteckningen finns ingen information alls i nu aktuellt avseende och i den av licenshavaren ingivna förteckningen finns en ytterligare sida till förteckningen som anger att han kommer att gå med i två namngivna stiftelser och att han har haft samtal med compliance.

Det ankommer på den som påstår sig ha fått ett godkännande till ett externt uppdrag att se till att godkännandet på något sätt dokumenteras (jfr bl.a. disciplinnämndens beslut 2018:24). Även om den av licenshavaren ingivna förteckningen är den riktiga, kan konstateras att den visserligen innehåller information om att han avser att gå med i två stiftelser och att han har haft samtal med compliance, men det finns inte någon information om den intressekonflikt som hans privata relation till kunden skulle kunna innebära och inte heller att han har haft uppdrag att upprätta placeringsreglemente. Det är av stor vikt att den anställdes information till arbetsgivaren rörande externa uppdrag är tydlig och uttömmande. Disciplinnämnden delar utskottets bedömning att licenshavarens anmälan om bisysslorna har varit alltför knapphändig för att företaget skulle kunna bedöma uppdragets lämplighet. Det e-postmeddelande från compliance som licenshavaren åberopat kan mot företagets bestridande inte heller anses innefatta ett godkännande. Disciplinnämnden finner att licenshavaren inte kan anses ha visat att han korrekt anmält bisysslorna eller att dessa godkänts. Han har därmed överträtt företagets regler och agerat i strid med Fondhandlareföreningens vägledning till etiska riktlinjer i värdepappersinstitut.

I fråga om bostadsrättsprojekten är det ostridigt att licenshavaren privat hade varit engagerad i dessa. När krav restes mot kunden i ett av projekten borde detta – även om han då hade avslutat sina egna engagemang i projekten – ha föranlett ytterligare överväganden huruvida det var lämpligt att han hanterade kundens affärer. I enlighet med företagets regler om intressekonflikter skulle han i den uppkomna situationen ha rådfrågat sin chef eller compliance-funktionen. Hans underlåtenhet i detta avseende har inneburit att han har brutit mot företagets interna regler.

När det gäller företagets anmälan om att licenshavaren brutit i sin dokumentation av rådgivning i samband med aktietransaktionerna konstaterar disciplinnämnden att riktigheten av den dokumentation som skett har ifrågasatts. Av den rådgivningshandling rörande bostadskrediten som ingetts av licenshavaren i ärendet framgår emellertid att ingen rådgivning gavs och det finns inte något som motsäger detta. Det är därför inte visat att det varit fråga om rådgivning. Enligt såväl externa regler som företagets interna regler ska emellertid också övriga investeringstjänster, sidotjänster och transaktioner dokumenteras. I företagets regler anges att varje åtgärd eller beslut som tas i tjänsten ska dokumenteras på ett sådant sätt att det i efterhand finns möjlighet att klargöra vad som hänt och att händelseförloppet kan granskas av andra. Den handskrivna brevkopian, som är upprättad av licenshavaren och delvis oläslig, kan inte anses uppfylla kraven på hur dokumentation ska vara upprättad. Genom företagets anmälan och licenshavarens medgivande är det även klarlagt att han har brutit mot företagets regler om hur uppdrag som mottagits utanför kontoret ska dokumenteras.

Det är vidare ostridigt att licenshavaren privat har lånat kundens sommarhus samt att han tagit emot pengar från kunden via systemens konto och att han själv hanterat denna penningtransaktion. Dessa förhållanden innebär en jävssituation avseende systemen och en intressekonflikt avseende kunden och är i strid med företagets regler. Alla förmåner som påverkar eller riskerar att påverka en anställds beslut eller sätt att fullgöra sina arbetsuppgifter är att anse som otillåtna. Hanteringen av penningtransaktionen synes dessutom haft till syfte att dölja att det egentligen var fråga om en transaktion mellan licenshavaren och kunden.

Sammantaget har disciplinnämnden funnit att licenshavaren har gjort sig skyldig till flera olika regelöverträdelser. Vissa har skett under lång tid och han har genomfört en betalningstransaktion i syfte att dölja det rätta förhållandet. Genom överträdelserna har licenshavaren allvarligt åsidosatt vad som ålegat honom i tjänsten och han har försatt sig själv och företaget i etiskt känsliga situationer som kan skada förtroendet för företaget och finansmarknaden i stort. Överträdelserna har emellertid rört endast ett kundförhållande och licenshavaren – som, såvitt känt, inte tidigare har varit föremål för någon anmärkning – har haft uppfattningen att hans relation till kunden varit väl känd i företaget. Disciplinnämnden delar mot denna bakgrund utskottets bedömning att påföljden kan stanna vid en varning.

På disciplinnämndens vägnar

Ann-Christine Lindeblad

I nämndens beslut har deltagit justitierådet Ann-Christine Lindeblad, justitierådet Petter Asp, bolagsjuristen Mats Beckman, direktören Jack Junel och f.d. chefsjuristen Jan Persson.